Beschouwingen Programmabegroting 2024 november 2023

Voorzitter, leden van de raad, college en toehoorders,

Vanaf juni 2022 zijn we volgens het coalitieakkoord al samen aan het bouwen aan Mook en Middelaar.
Een goede bouwtekening is dan onmisbaar. Wat dat betreft ziet de programmabegroting 2024 er netjes uit, is duidelijk en goed leesbaar. De complimenten aan het college en de betrokken ambtenaren.

In het eerste jaar is de fundering gestort. Een stevige basis is heel belangrijk en mag tijd kosten. Nu maken we ons op voor de muren van de begane grond en de komende jaren zullen ook de volgende verdiepingen volgen. We streven ernaar om in 2026 het bouwwerk op te kunnen leveren.

Wat betreft de begane grond staan sommige muren al en geven een idee van hoe het eruit komt te zien. Zoals herinrichting N271 in Plasmolen, de uitvoering van de inwonersparticipatie, de realisatie van opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen, Plan Plasmolen. Maar soms zit het ook wat tegen en treedt er vertraging op zoals bij de bouw van Molenhoek-Zuid. Hopelijk kan er met een goede communicatie weer wat schot in dit plan komen. Want veel van onze inwoners; jong en oud zitten met smart te wachten op nieuwe woningen.

Zoals bij de bouw van een huis is het belangrijk om de financiën op orde te hebben en te houden. We vinden het daarom ook erg fijn dat er nu voor 2024 een sluitende begroting voorligt. Maar zoals bij de bouw van een huis moeten we opletten voor meerwerk. Meerwerk kost namelijk altijd meer geld.
We willen hierbij ook meteen de kanttekening plaatsen dat we ons zorgen maken voor de korting van het gemeentefonds in 2026; het ravijnjaar. De forse bezuinigingen die daarmee gepaard gaan, moeten we nu al in ons achterhoofd houden. Wij vinden daarom dat er een pas op de plaats moet worden gemaakt met nieuw beleid voor een langere periode dan twee jaar.
De voorgestelde structurele uitzetting voor mutaties nieuw beleid ten bedrage van € 135.000, zien wij dan ook graag omgezet in een tijdelijke.
2026 is ook het verkiezingsjaar. Het voorstel nu zou betekenen dat je een nieuw bestuur opzadelt met een fiks tekort. “Na ons de zondvloed”, is niet een beleid dat de DGP nastreeft. Wij bouwen graag op een solide fundament. Dat

betekent dat wij al voor die tijd scenario's moeten hebben om het financiële probleem op te lossen. Afwachten waar het rijk mee komt, kan niet het enige scenario zijn.
Ook het wegzetten van het tekort van ruim een miljoen in 2026 in de risicoparagraaf baart ons zorgen. Wellicht zal er uit de Algemene Reserve moeten worden onttrokken om de begroting sluitend te krijgen. Onze Financiële Verordening schrijft echter voor dat wat je uit de Algemene Reserve onttrekt, in 4 jaar moet worden teruggestort. Dit zou voor ons dan een verzwaring van de financiële lasten zijn.

Graag zouden wij van het college willen horen hoe het tegen deze problematiek aankijkt. Ook zouden wij het college willen verzoeken om bij de zomerrapportage van 2024 concreet en oplossingsgericht met voorstellen te komen om het tij te keren. Hiertoe hebben wij een motie opgesteld.

Motie:

Nieuw beleid

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op *02 Nov 2023*

Gehoord de beraadslaging over het onderwerp: *Nieuw beleid.*

<u>Overwegende dat:</u>

- *De uitkering uit het gemeentefonds voor onze gemeente geen uitzicht biedt op een structureel sluitende begroting voor de jaren na 2025,*
- *Het huidige kabinet demissionair is,*
- *De vorming van een stabiel kabinet en de politieke koers daarvan onbekend is,*
- *Het jaar 2026 een verkiezingsjaar is waardoor een nieuwe raad meteen al met flinke bezuinigingen geconfronteerd gaat worden indien er voor die tijd geen adequate maatregelen zijn getroffen.*

<u>Draagt het college op:</u>

- *De structurele uitzetting van het nieuwe beleid van € 135.000 in de begroting van 2024 om te zetten naar een tijdelijke verhoging voor een periode van twee jaar en dit in de begroting van 2025 door te voeren,*

- *Een pas op de plaats te maken ten aanzien van structureel nieuw beleid door geen verplichtingen aan te gaan voor de periode na 2025.*
- *Om medio 2024 met voorstellen te komen waarbij de tekorten vanaf 2026 worden weggewerkt. De bevindingen uit het ZBB-traject kunnen daarbij behulpzaam zijn.*

en gaat over tot de orde van de dag.

Voorzitter, de DGP is ook een voorstander van meer handhaving om burgers te beschermen, maar toch zijn wij niet blij met deze uitbreiding van de BOA. Weliswaar zouden wij kunnen leven met de voorgestelde tijdelijk oplossing, maar procedureel klopt dit niet. Het is ongebruikelijk om zo'n voorstel te doen zonder nagedacht te hebben over de taken die een nieuwe BOA zou moeten krijgen. Voor ons is een opmerking van een wijkagent volstrekt onvoldoende om tot uitbreiding over te gaan en dus niet bepalend voor ons beleid. Daarom is voor ons deze maatregel zonder onderbouwing volstrekt ongewenst. De problematiek van handhaving is veel breder in relatie tot wat nu wordt voorgesteld en bevindt zich voornamelijk op het terrein van de RUD en politie, daar waar een BOA geen bevoegdheden heeft. Er zijn bovendien in onze gemeente ook nog andere boa's actief zoals de boa die wij delen met de gemeente Cuijk en de boa's van natuurmonumenten.
Wij willen dat eerst nut en noodzaak in beeld gebracht wordt alvorens nu extra geld wordt ingezet. De aangehouden motie wekt de suggestie dat het onveilig is in onze gemeente. Voorzitter dat is onzin. Vaak gaat het om gevoel van veiligheid en dat is voor iedereen verschillend. Uit onderzoeken blijkt ook het tegendeel en dat Mook en Middelaar als een van de veiligste gemeenten aangemerkt kan worden. Daarom vragen wij het college om eerst de noodzaak van extra inzet te onderzoeken en daarbij ook te kijken naar de bezetting op andere handhavingstaken in onze gemeente. Over de uitkomsten van dat onderzoek willen wij graag eerst geïnformeerd worden alvorens tot uitbreiding van de BOA wordt overgegaan. Hiertoe hebben wij een motie opgesteld.

Motie:

Uitbreiding van de BOA

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op *02 Nov 2023*

Gehoord de beraadslaging over het onderwerp: *uitbreiding van de BOA.*

<u>Overwegende dat</u>:

- *Het onduidelijk is of met de huidige bezetting, de boa-taken afdoende kunnen worden uitgevoerd,*
- *Een boa niet dezelfde bevoegdheden als een wijkagent heeft en dus ten principale niet zou moeten worden ingezet om een mogelijke onderbezetting te compenseren*
- *Een uitbreiding van de boa-capaciteit mogelijk kan bijdragen aan een veiliger gevoel bij de inwoners maar daar geen garantie voor is,*
- *Mook en Middelaar géén onveilige gemeente is,*

<u>Draagt het college op:</u>

- *De raad vooraf met goede argumentatie aan te geven waarom een uitbreiding van de voorgestelde boa-capaciteit nodig en gerechtvaardigd is;*
- *Geeft de raad vooraf duidelijke doelen die met de voorgestelde uitbreiding van de boa-capaciteit gehaald moeten worden*

en gaat over tot de orde van de dag.

Duurzaamheid.
Bij alles wat we doen en willen doen is duurzaamheid belangrijk. Dat besef is bij iedereen doordrongen. De tijd dringt, je kunt altijd meer doen, maar het is ook belangrijk om iedereen mee te krijgen en niet alleen diegenen die het zich financieel kunnen veroorloven. Wij vinden dat onze gemeente op de goede weg is.

Begin 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet geeft de gemeente nieuwe instrumenten om mee te werken. Er is al gestart met het opstellen van een gemeente brede omgevingsvisie. De Omgevingswet en Omgevingsvisie zijn een uitdaging om de plannen voor onze gemeente goed doordacht en met participatie van instellingen, bedrijven en burgers vorm te geven. We beseffen ons wel dat deze overgangssituatie voor vertraging kan zorgen. Maar de planning voor de invoering van deze omgevingsvisie geeft ons het vertrouwen dat we het samen goed geregeld moeten kunnen krijgen.

Zoals je bij een bouw niet al alles bij voorbaat kunt voorzien en er soms creatief moet worden gedacht, is dat in onze gemeente ook zo. Je zoekt dan in samenspraak met de betrokkenen naar een zo goed mogelijke oplossing. Zo is er nog geen pasklare oplossing voor het verkeer van Groesbeek naar de A73. Wel wordt er met de omringende gemeenten overlegd. We zijn benieuwd wat de contacten van de VVD tot nu toe hebben opgeleverd m.b.t. de ontsluiting van Groesbeek op de A73? We blijven deze ontwikkelingen met grote interesse volgen met als doel echt voor de verkiezingen van 2026 duidelijkheid te hebben.

Ons doel is ook om een aantrekkelijke gemeente te zijn, waar inwoners, maar ook toeristen graag zijn. Deze aantrekkelijkheid mag ook gerust getoond worden door een fraaie entree van de verschillende dorpen. Het moet niet zo zijn dat onze dorpen, veelal door het verkeer via de N271, gedachteloos worden gepasseerd. Wij willen juist dat onze dorpen aandacht trekken en uitnodigen tot een bezoek. Wij vragen het college nadrukkelijk om hier aandacht aan te schenken.

Tot slot mogen we concluderen dat dit bouwproject voorspoedig verloopt en hopen we op schema te kunnen blijven, zodat we volgend jaar wellicht kunnen zeggen: op naar het pannenbier!

De fractie van de DGP,

Luc van der Linden (fractievoorzitter)
Joseth Mulders
Ricardo Eeren
Yvonne Janssen Groesbeek-Cremers